

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 336.71:005.332.8:005.521:657.3

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18479546>

Детермінанти якості нефінансової звітності банків

Кошман А. Х.,

аспірант, кафедра банківської справи, Державний торговельно-
економічний університет, м. Київ, Україна,
<https://orcid.org/0009-0001-5835-0412>

Прийнято: 17.01.2026 | Опубліковано: 31.01.2026

Анотація: У статті досліджено детермінанти якості нефінансової звітності банків у контексті зростання ролі екологічних, соціальних та управлінських факторів (ESG) у забезпеченні фінансової стійкості та довгострокової стабільності банківського сектору. Обґрунтовано, що нефінансова звітність трансформується з інформаційного інструменту у складову системи корпоративного управління та управління нефінансовими ризиками. Виявлено суттєву неоднорідність якості нефінансового розкриття між міжнародними та українськими банками, що проявляється у відмінностях повноти ESG-показників, методології їх вимірювання та рівня інтеграції у фінансові рішення.

Мета дослідження полягає в ідентифікації та кількісній оцінці ключових детермінант якості нефінансової звітності банків на основі аналізу взаємозв'язку між екологічними, соціальними та управлінськими ESG-індикаторами і фінансовими характеристиками банківських установ в умовах кризових шоків та регуляторних трансформацій.

Результати дослідження. Емпіричний аналіз поквартальних даних 10 українських і 10 міжнародних банків за 2020–2024 роки засвідчив, що визначальними детермінантами якості нефінансової звітності є управлінська складова ESG, зокрема рівень відповідності міжнародним стандартам розкриття інформації, а також екологічні індикатори, пов'язані зі структурою кредитного портфеля. Встановлено, що банки з формалізованими ESG-процедурами характеризуються нижчим рівнем кредитного ризику, вищою фінансовою стабільністю та меншою волатильністю фінансових показників. Для міжнародних банків притаманна системна інтеграція нефінансової звітності у бізнес-модель, тоді як для українських банків у кризовий період 2022 року соціальна складова ESG виконувала переважно компенсаторну функцію та мала фрагментарний характер розкриття.

Висновки. Якість нефінансової звітності банків визначається не кількістю задекларованих ESG-ініціатив, а ступенем їх інституціоналізації в системі корпоративного управління та ризик-менеджменту. Підвищення якості нефінансового розкриття сприяє зміцненню фінансової стійкості банків, зниженню інформаційної асиметрії та зростанню довіри з боку інвесторів і регуляторів. Для українських банків пріоритетними залишаються уніфікація підходів до нефінансової звітності, розширення кількісного розкриття ESG-показників і посилення управлінської складової ESG як основи підвищення якості нефінансової звітності.

Ключові слова: нефінансова звітність, ESG-фактори, якість нефінансової звітності, нефінансові ризики, фінансова стійкість банків, корпоративне управління.

Determinants of the quality of banks' non-financial reporting

Ali Koshman,

Graduate student, Department of Banking, State University of Trade and
Economics, Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/0009-0001-5835-0412>

Abstract: *This article examines the determinants of the quality of banks' non-financial reporting in the context of the growing role of environmental, social, and governance (ESG) factors in ensuring financial resilience and the long-term stability of the banking sector. It is substantiated that non-financial reporting is transforming from a purely informational tool into an integral component of corporate governance and non-financial risk management systems. Significant heterogeneity in the quality of non-financial disclosure between international and Ukrainian banks is identified, manifested in differences in the completeness of ESG indicators, measurement methodologies, and the degree of their integration into financial decision-making.*

The purpose of the study is to identify and quantitatively assess the key determinants of the quality of banks' non-financial reporting based on an analysis of the relationship between environmental, social, and governance ESG indicators and the financial characteristics of banking institutions under conditions of crisis shocks and regulatory transformations.

Research results. *An empirical analysis of quarterly data from 10 Ukrainian and 10 international banks for the period 2020–2024 shows that the decisive determinants of non-financial reporting quality are the governance component of ESG, particularly the level of compliance with international disclosure standards, as well as environmental indicators related to the structure of the loan portfolio. It is established that banks with formalized ESG procedures are characterized by lower*

credit risk, higher financial stability, and lower volatility of financial indicators. While international banks demonstrate systematic integration of non-financial reporting into their business models, Ukrainian banks during the crisis period of 2022 exhibited a predominantly compensatory role of the social ESG component, which was disclosed in a fragmented manner.

Conclusions. *The quality of banks' non-financial reporting is determined not by the number of declared ESG initiatives, but by the degree of their institutionalization within corporate governance and risk management systems. Improving the quality of non-financial disclosure contributes to strengthening banks' financial stability, reducing information asymmetry, and increasing trust among investors and regulators. For Ukrainian banks, key priorities remain the harmonization of approaches to non-financial reporting, the expansion of quantitative ESG disclosures, and the strengthening of the governance component of ESG as a foundation for enhancing the overall quality of non-financial reporting.*

Keywords: *non-financial reporting, ESG factors, quality of non-financial reporting, non-financial risks, financial stability of banks, corporate governance.*

Постановка проблеми. Упродовж останніх років нефінансова звітність банків набула статусу одного з основних інструментів оцінювання їх фінансової стійкості, ризикового профілю та довгострокової здатності до адаптації в умовах посилення макроекономічної та геополітичної нестабільності. Розширення регуляторних вимог до розкриття ESG-інформації, зростання ролі інституційних інвесторів і посилення впливу нефінансових ризиків зумовлюють необхідність переосмислення традиційних підходів до аналізу діяльності банківських установ.

Водночас у практиці банківського сектору спостерігається суттєва неоднорідність якості нефінансової звітності, що проявляється у відмінностях повноти розкриття ESG-показників, методології їх вимірювання та ступеня

інтеграції у систему управління ризиками. Особливо гостро ця проблема проявляється у країнах з перехідною економікою та в умовах кризових шоків, де нефінансова звітність часто має фрагментарний або реактивний характер. Це створює практичний запит на наукове обґрунтування детермінант якості нефінансової звітності банків і визначення її реального впливу на фінансові результати та стабільність банківської системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика нефінансової та ESG-звітності банків широко представлена у сучасних наукових дослідженнях вітчизняних і зарубіжних авторів, що свідчить про зростання ролі нефінансових чинників у забезпеченні фінансової стійкості банківського сектору. Дослідження управлінської складової ESG зосереджуються переважно на ролі нефінансової звітності як інструменту корпоративного управління та управління нефінансовими ризиками. У працях О. Вовченко [2], Л. Г. Кльоби, В. Л. Кльоби та Р. Л. Кльоби [3], а також Н. Шульги та В. Омеленчука [33] обґрунтовується, що нефінансова звітність поступово трансформується з інформаційного додатка до фінансової звітності у складову інституційної архітектури банку, яка впливає на прозорість, підзвітність і якість управлінських рішень. Водночас у зазначених дослідженнях управлінська складова ESG переважно аналізується в якісному вимірі без кількісної оцінки її впливу на фінансові характеристики банків.

Екологічна та соціальна складові ESG розглядаються у працях, присвячених інтеграції нефінансових чинників у кредитну політику та інвестиційну діяльність банків. Так, А. Кошман [4] наголошує на необхідності системного впровадження ESG-компонентів у банківську систему України як передумови підвищення її фінансової стійкості. У зарубіжних дослідженнях Х. Гонсалес-Руїса, К. Оспіни-Патіньйо та Н. Марін-Родрігес [23] доведено, що зростання екологічно та соціально орієнтованого фінансування може мати стабілізуючий ефект для фінансових результатів банків у середньо- та

довгостроковій перспективі. Разом із тим зазначені роботи зосереджуються переважно на окремих ESG-аспектах і не завжди враховують їх взаємодію з управлінськими практиками.

Узагальнення результатів попередніх досліджень свідчить, що значна частина наукових публікацій використовує агреговані ESG-індикатори або аналізує окремі компоненти сталого розвитку без детального розмежування екологічних, соціальних та управлінських складових. У наявних роботах обмежено представлені кількісні емпіричні дослідження, що базуються на поквартальних даних і дозволяють оцінити варіативність та стабільність впливу ESG-чинників на фінансові результати банків у кризові періоди.

Водночас у сучасній науковій літературі залишається недостатньо дослідженням питання ідентифікації детермінант якості нефінансової звітності з урахуванням ролі окремих екологічних, соціальних та управлінських індикаторів, а також їх кількісного впливу на фінансову стійкість банків у різних регіональних вибірках. Саме заповнення цих наукових прогалин і зумовлює актуальність та наукову новизну даного дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значний масив наукових публікацій, у сучасних дослідженнях залишається недостатньо розкритим питання кількісного впливу окремих екологічних, соціальних та управлінських індикаторів на фінансові характеристики банків з урахуванням регіональної специфіки. Зокрема, відсутні комплексні порівняльні дослідження, які б поєднували аналіз міжнародних і українських банків на основі поквартальних даних та дозволяли оцінити варіативність і стабільність виявлених взаємозв'язків у кризові періоди.

Крім того, у науковій літературі недостатньо уваги приділяється ролі управлінської складової ESG як детермінанти якості нефінансової звітності та її впливу на вартість капіталу й довгострокову фінансову стабільність банків.

Формулювання цілей статті. Метою статті є ідентифікація та кількісна оцінка детермінант якості нефінансової звітності банків шляхом аналізу взаємозв'язку між екологічними, соціальними та управлінськими ESG-індикаторами і ключовими фінансовими характеристиками банківських установ.

Для досягнення поставленої мети у статті вирішуються такі завдання:

1. сформувати систему кількісних ESG-індикаторів, придатних для емпіричного аналізу;
2. оцінити міжрегіональну варіативність нефінансових показників у міжнародних та українських банках;
3. визначити силу та напрям кореляційних зв'язків між ESG-індикаторами і фінансовими результатами банків;
4. встановити ключові детермінанти якості нефінансової звітності, що мають найбільш значущий вплив на фінансову стійкість банків.

Виклад основного матеріалу. Трансформація підходів до оцінювання діяльності банків упродовж останнього десятиліття зумовлена зростанням ролі нефінансових чинників у формуванні фінансової стійкості та довгострокової конкурентоспроможності банківських установ. У сучасних умовах показники прибутковості, ліквідності та капіталізації дедалі частіше розглядаються у взаємозв'язку з екологічними, соціальними та управлінськими аспектами діяльності банків, які відображають здатність установ адаптуватися до структурних змін економіки, регуляторного середовища та очікувань стейкхолдерів [4].

Особливої актуальності ця проблематика набула у період 2020–2024 років, коли банківський сектор функціонував в умовах послідовних кризових шоків – пандемії COVID-19, різкого зростання макроекономічної невизначеності, посилення кліматичних ризиків, а для України – повномасштабної війни та енергетичних обмежень. За таких умов традиційні

фінансові індикатори не завжди повною мірою відображали реальний рівень стійкості банків, що зумовило зростання значущості нефінансової звітності як інструменту оцінювання ризиків, прозорості та якості корпоративного управління [2].

Практика нефінансової та ESG-звітності в банківському секторі демонструє суттєву неоднорідність. Міжнародні банки у зазначений період переважно інтегрували ESG-показники у системи управління ризиками, кредитну політику та стратегічне планування, тоді як для банків України нефінансові практики часто мали компенсаторний або реактивний характер, зумовлений необхідністю оперативного реагування на кризові виклики. Це створює підґрунтя для наукового аналізу того, якою мірою нефінансові чинники пов'язані з фінансовими результатами банків та чи мають вони вимірюваний економічний ефект [3].

У цьому контексті ключового значення набуває кількісне дослідження взаємозв'язку між показниками екологічної, соціальної та управлінської складових діяльності банків і результатами їх фінансової діяльності. Саме кореляційний аналіз дозволяє перейти від описового зіставлення нефінансових практик до емпіричної перевірки припущень щодо їх впливу на прибутковість, кредитний ризик, фінансову стабільність та вартість капіталу банківських установ.

З метою реалізації зазначеного підходу емпіричну базу дослідження сформовано на основі фінансової та нефінансової звітності 10 банків України та 10 зарубіжних банків, що дозволяє поєднати міжкраїнний порівняльний аналіз із детальним вивченням внутрішніх закономірностей у межах кожної групи. Така структура вибірки забезпечує достатню репрезентативність і водночас дозволяє уникнути надмірної агрегованості результатів, що є принципово важливим для кореляційних досліджень.

До вибірки українських банків включено установи, які відіграють ключову роль у національному банківському секторі та репрезентують різні моделі банківського бізнесу. У межах дослідження проаналізовано показники ПУМБ [8], Кредобанку [28], Укргазбанку [9], Ощадбанку [5], Сенс Банку [32], Банку Альянс [10], Укрексімбанку [1], ПриватБанку [7], ОТП Банку Україна [31] та Правекс Банку [6]. Зазначені банки охоплюють державний, приватний та іноземний сегменти ринку, активно працюють із корпоративними клієнтами та сектором малого і середнього бізнесу, а також демонструють різний рівень зрілості практик нефінансової та ESG-звітності, що забезпечує репрезентативність вибірки для кореляційного аналізу.

Зарубіжну групу сформовано з системно важливих міжнародних банків, які характеризуються високим рівнем стандартизації ESG-звітності та стабільним розкриттям нефінансових показників. До аналізу включено JPMorgan Chase [26], Capital One [15], Citigroup [17], Morgan Stanley [29], Bank of America [11], Bank of Montreal [13], HSBC [24], Deutsche Bank [21], Commerzbank [20] та Wells Fargo [34]. Вибір саме цих банків зумовлений їх значним впливом на глобальні фінансові ринки, різноманітністю бізнес-моделей, а також наявністю повної та зіставної фінансової й нефінансової інформації за період 2020–2024 років.

Аналіз здійснювався на основі поквартальних даних за період з I кварталу 2020 року по III квартал 2024 року для кожного банку та відповідає рекомендаціям щодо мінімального обсягу вибірки для отримання статистично значущих результатів кореляційного аналізу. Такий часовий горизонт дозволяє врахувати як короткострокові коливання фінансових результатів, так і структурні зрушення, пов'язані з кризовими подіями та трансформацією ESG-практик у банківському секторі.

У 2020–2024 роках стратегія сталого розвитку банків набула прикладного значення як фактор, що впливає на структуру доходів, ризиковий

профіль і стабільність фінансових результатів. Порівняльний аналіз стратегій сталого розвитку показує, що банки з формалізованими ESG-цілями демонстрували іншу траєкторію фінансової динаміки у кризових періодах порівняно з установами, де ESG-елементи мали фрагментарний характер. Це створює підстави розглядати стратегію сталого розвитку не як супровідну політику, а як фактор, що потенційно корелює з прибутковістю, кредитним ризиком і довгостроковою стабільністю банків.

Аналіз стратегій сталого розвитку зарубіжних банків свідчить, що вже у 2020 році ESG-підходи були інтегровані у ключові управлінські рішення системно важливих фінансових установ. Так, JPMorgan Chase & Co [26]. у 2020–2021 роках включив кліматичні та соціальні ризики до внутрішніх моделей ризик-менеджменту, що супроводжувалося зростанням частки зелених кредитів у кредитному портфелі з приблизно 4 % у 2020 році до майже 20 % у 2024 році. Паралельно з цим чистий прибуток банку після різкого скорочення у I–II кварталах 2020 року продемонстрував стійке відновлення вже з 2021 року, що створює емпіричні передумови для виявлення позитивного кореляційного зв'язку між екологічною складовою стратегії сталого розвитку та фінансовими результатами.

У Bank of America стратегія сталого розвитку у 2020–2022 роках була зосереджена на управлінській складовій ESG, зокрема на прозорості розкриття інформації та інтеграції кліматичних ризиків відповідно до рекомендацій TCFD. Це співпало зі зниженням волатильності фінансових показників у 2021–2022 роках та стабілізацією операційного доходу, що дозволяє інтерпретувати управлінську компоненту стратегії сталого розвитку як потенційний стабілізуючий чинник [11].

Починаючи з 2022 року, Citigroup [17] та Banque de Montréal [13] перейшли до кількісного закріплення стратегій сталого розвитку через встановлення цільових показників зеленого фінансування, соціальних

інвестицій та управлінських KPI. Саме у цей період фінансові результати цих банків характеризуються меншою чутливістю до макроекономічних шоків, що створює основу для подальшого кореляційного аналізу між ESG-індикаторами та фінансовою стабільністю.

Для українських банків стратегія сталого розвитку у 2020–2021 роках не мала системного характеру та реалізовувалася переважно через соціальні та управлінські заходи без кількісно визначених екологічних цілей. Зокрема, ПУМБ [8] у цей період демонстрував стабільне зростання прибутковості, однак ESG-елементи не були інституціоналізовані у вигляді окремої стратегії.

Різка трансформація стратегій сталого розвитку відбулася у 2022 році. В умовах воєнного стану ПУМБ [8], Укргазбанк [9] та Сенс Банк [32] зосередили стратегії сталого розвитку на соціальній стабілізації та підтримці бізнесу, що супроводжувалося зниженням прибутковості та зростанням витрат на резерви. Зокрема, негативні фінансові результати у II–III кварталах 2022 року співпали з піковими обсягами соціальних заходів, що є важливим для інтерпретації знаку кореляцій між соціальними ESG-індикаторами та прибутком.

У 2023–2024 роках Укргазбанк [9] та ПУМБ [8] перейшли до формалізації стратегій сталого розвитку через запровадження ESG-KPI та інтеграцію екологічних критеріїв у кредитну політику. Саме цей етап дозволяє простежити зміну характеру взаємозв'язку між ESG-індикаторами та фінансовими результатами – від компенсаторного до потенційно стабілізуючого.

Фінансова звітність міжнародних банків, включених до вибірки дослідження, підтверджує відносно стабільну динаміку ключових фінансових показників у 2020–2024 роках, попри вплив пандемії COVID-19 та подальших макроекономічних шоків. Так, у JPMorgan Chase [26] у I–II кварталах 2020 року відбулося різке скорочення чистого прибутку до 2,43 млрд дол. США у I кварталі та 4,27 млрд дол. США у II кварталі, що супроводжувалося падінням

операційного доходу до 3,21 млрд дол. США. Водночас уже з 2021 року банк продемонстрував стійке відновлення фінансових результатів: чистий прибуток у I кварталі 2021 року зріс до 13,85 млрд дол. США, а впродовж 2022–2024 років стабілізувався на рівні 10–17 млрд дол. США за квартал, паралельно зі зростанням операційного доходу до 17,38 млрд дол. США у IV кварталі 2024 року.

Аналогічна траєкторія спостерігається у Bank of America [11], де чистий прибуток скоротився з 5,21 млрд дол. США у I кварталі 2020 року до 3,28 млрд дол. США у II кварталі 2020 року, проте у 2021–2024 роках стабільно перебував у діапазоні 6,1–7,7 млрд дол. США за квартал. У Citigroup [17] пандемійний період характеризувався підвищеною волатильністю, включно зі збитком у IV кварталі 2023 року (–2,51 млрд дол. США), однак у 2024 році банк відновив позитивну динаміку, забезпечивши чистий прибуток на рівні 2,2–3,4 млрд дол. США за квартал.

Європейські банки – HSBC [24], Deutsche Bank [21], Commerzbank [19] та Bank of Montreal [13] – демонстрували більш стриману динаміку доходів, проте характеризувалися поступовим покращенням прибутковості у постпандемічний період. Зокрема, чистий прибуток Bank of Montreal зріс з 464 млн дол. США у II кварталі 2020 року до 1,54 млрд дол. США у IV кварталі 2024 року, тоді як Commerzbank [19] перейшов від збитків у 2020 році (–3,12 млрд дол. США у IV кварталі) до стабільного позитивного результату у 2023–2024 роках.

Водночас у Morgan Stanley [29] та Wells Fargo [34] фінансові результати мали більш циклічний характер. Так, чистий прибуток Wells Fargo у II кварталі 2020 року був від’ємним (–4,16 млрд дол. США), однак у 2021–2024 роках банк забезпечив відновлення прибутковості до 4,3–5,4 млрд дол. США за квартал. Це відображає підвищену чутливість інвестиційно-банківських та кредитних бізнес-моделей до змін процентного та макроекономічного середовища.

Фінансова звітність українських банків характеризується значно вищою волатильністю показників. Зокрема, у ПУМБ [8] у 2023 році чистий квартальний прибуток коливався від 1 545 209 тис. грн у I кварталі до 2 131 326 тис. грн у II кварталі, тоді як у III кварталі 2024 року він знизився до 1 362 127 тис. грн. Операційний дохід банку у 2024 році залишався відносно стабільним у межах 4,2–4,7 млрд грн за квартал, що свідчить про збереження операційної спроможності за умов підвищених ризиків.

Для Ощадбанку [5] фінансові результати у 2020–2024 роках демонструють різноспрямовану динаміку. Так, у I кварталі 2020 року чистий прибуток становив 2 628 773 тис. грн, однак у 2021 році цей показник знизився до 251 960 тис. грн у I кварталі. Після різкого погіршення фінансових результатів у 2022 році банк у 2023–2024 роках зафіксував суттєве зростання прибутковості, зокрема чистий квартальний прибуток у III кварталі 2023 року досяг 7 335 958 тис. грн, що супроводжувалося зростанням операційного доходу до 11 295 986 тис. грн [5].

Порівняльний аналіз міжнародних і українських банків у 2020–2024 роках виявляє суттєві відмінності у підходах до реалізації стратегій сталого розвитку та відповідній фінансовій динаміці. Міжнародні банки вирізняються системною інтеграцією ESG-компонентів у бізнес-моделі, що корелює з більш стабільними показниками доходів і прибутковості у кризові періоди. Для українських банків характерною була переважно адаптивна реалізація стратегій сталого розвитку в умовах воєнних і макроекономічних шоків, що супроводжувалося підвищеною мінливістю фінансових результатів.

З метою кількісної перевірки виявлених відмінностей у дослідженні сформовано систему індикаторів, яка дозволяє оцінити рівень інтеграції екологічних, соціальних та управлінських компонентів у банківські бізнес-моделі та зіставити їх з результатами фінансової діяльності банківських установ.

У межах екологічної складової стратегії сталого розвитку використано показники, які безпосередньо пов'язані зі структурою кредитного портфеля та інвестиційною діяльністю банків. Частка зелених кредитів у загальному кредитному портфелі розглядається як ключовий індикатор трансформації кредитної політики у напрямі підтримки екологічно орієнтованих проєктів. Цей показник є аналітично значущим, оскільки відображає зміну ризикового профілю активів і потенційно впливає на довгострокову стабільність доходів банку. Показник скорочення викидів CO₂ використовується для оцінки рівня інтеграції екологічних стандартів у внутрішні операційні процеси, тоді як обсяг інвестицій у відновлювані джерела енергії характеризує участь банків у фінансуванні структурних екологічних трансформацій економіки. Сукупність цих індикаторів дозволяє відокремити банки, для яких екологічна складова стратегії сталого розвитку має системний характер, від банків, де вона обмежується окремими ініціативами.

Соціальна складова стратегії сталого розвитку банків у дослідженні представлена показниками, що відображають їхню роль у забезпеченні соціально-економічної стабільності та підтримці економічної активності. Обсяги соціальних інвестицій дозволяють оцінити масштаби участі банків у фінансуванні соціально значущих програм, однак для кореляційного аналізу особливе значення мають показники підтримки мікро-, малого та середнього бізнесу. Саме цей сегмент кредитування характеризується високою чутливістю до макроекономічних шоків і водночас має прямий зв'язок із формуванням операційних доходів банків. Кількість створених робочих місць використовується як допоміжний індикатор соціального впливу, що дозволяє оцінити непрямі ефекти стратегії сталого розвитку, які можуть проявлятися у середньо- та довгостроковій перспективі.

Управлінська складова стратегії сталого розвитку розглядається як інституційна основа реалізації екологічних і соціальних ініціатив. Частка

жінок у радах директорів використовується як індикатор гендерної рівності та інклюзивності системи управління, тоді як рівень відповідності міжнародним стандартам звітності відображає ступінь прозорості, якості корпоративного управління та інтеграції ESG-принципів у систему управління ризиками. Саме управлінські індикатори мають найбільш прямий зв'язок із довірою інвесторів, вартістю капіталу та стабільністю фінансових результатів, що робить їх ключовими змінними для подальшого кількісного аналізу.

Оскільки більшість індикаторів стратегії сталого розвитку розкриваються у річному вимірі, для забезпечення їх зіставлення з поквартальними фінансовими показниками застосовано метод квартальної інтерполяції з урахуванням загальної динаміки змін у часі.

Таблиця 1

Основні кількісні показники в розрізі ESG-компонентів

Компонента стратегії сталого розвитку	Показник	Характеристика показника
Екологічна (E)	Частка зелених кредитів у кредитному портфелі, %	Відображає рівень інтеграції екологічних пріоритетів у кредитну політику банку та спрямованість фінансових ресурсів на підтримку екологічно відповідальних проєктів
	Скорочення викидів CO ₂ , метричні тонни	Характеризує ефективність реалізації екологічних заходів у межах операційної діяльності та модернізації інфраструктури банку
	Обсяг інвестицій у відновлювані джерела енергії, млн дол. США	Відображає участь банку у фінансуванні довгострокових екологічних трансформацій та переходу до низьковуглецевої економіки
Соціальна (S)	Обсяг соціальних інвестицій, млн дол. США	Показує масштаби фінансової участі банку у підтримці соціально значущих програм та ініціатив
	Кількість створених робочих місць, осіб	Індикатор соціального впливу банку, що відображає непрямі ефекти реалізації стратегії сталого розвитку
	Обсяг фінансування мікро-, малого та середнього бізнесу (МСП), млн дол. США	Характеризує роль банку у підтримці підприємницької активності та економічної стійкості

Управлінська (G)	Частка жінок у раді директорів, %	Відображає рівень гендерної рівності та інклюзивності системи корпоративного управління
	Рівень відповідності міжнародним стандартам звітності, %	Характеризує ступінь прозорості, підзвітності та інтеграції принципів сталого розвитку в систему управління банком

Джерело: власна розробка автора на основі [2],[3],[4],[23],[33]

Визначені кількісні індикатори стратегії сталого розвитку створюють основу для подальшого емпіричного аналізу лише за умови наявності достатньої варіативності їх значень у досліджуваній вибірці. Тому на наступному етапі здійснено оцінювання мінімальних і максимальних значень ключових ESG-показників у регіональному розрізі, що дозволяє встановити ступінь їх диференціації між банками США, Європи та України й обґрунтувати доцільність застосування кореляційного аналізу для виявлення взаємозв'язку між стратегією сталого розвитку та фінансовими результатами банків.

Таблиця 2

Варіативність ESG-показників між банками різних регіонів

ESG-індикатор	Регіон	Мінімальне значення	Максимальне значення
Частка зелених кредитів, %	США	1,77	19,76
	Європа	3,07	13,66
	Україна	1,62	14,97
Скорочення викидів CO ₂ , метр. т	США	1,71	16,91
	Європа	2,96	14,14
	Україна	0,54	4,91
Інвестиції у ВДЕ, млрд дол.	США	1,91	17,30
	Європа	2,05	10,30
	Україна	0,024	0,319
Соціальні інвестиції, млрд дол.	США	1,83	17,36
	Європа	2,95	16,10
	Україна	0,046	0,365
Кредитування МСП, млрд дол.	США	1,86	18,02
	Європа	2,11	11,01
	Україна	0,04	1,11
Гендерна рівність, %	США	1,84	17,74
	Європа	2,82	15,28
	Україна	6,6	17,6
Відповідність стандартам, %	США	1,68	19,18

	Європа	6,71	18,77
	Україна	12,0	33,4

Джерело: власна розробка автора на основі звітності банків за 2020-2024 рр.

Аналіз варіативності ESG-показників між банками різних регіонів свідчить про наявність чітких міжрегіональних відмінностей за рівнем інтеграції екологічних, соціальних та управлінських компонентів стратегії сталого розвитку. Найбільш виражена диференціація спостерігається за екологічною складовою ESG, що підтверджується суттєвим розмахом між мінімальними та максимальними значеннями показників у банках США, Європи та України.

Частка зелених кредитів у кредитному портфелі є найвищою у банках США, де мінімальне значення 1,77 % зафіксовано у Morgan Stanley [30] у 2022 році, тоді як максимальне значення досягає 19,76 % у JPMorgan Chase [26] у 2024 році. У європейських банках діапазон значень є вузьким – від 3,07 % у HSBC [24] до 13,66 % у Bank of Montreal [14], що свідчить про більш поступову інтеграцію зеленого кредитування. В українських банках мінімальне значення частки зелених кредитів становить 1,62 % у Банк Альянс [10], тоді як максимальне – 14,97 % у Укргазбанк [9], що відображає обмеженість ресурсної бази та вплив воєнних ризиків.

Суттєва міжрегіональна диференціація простежується і за показниками скорочення викидів CO₂. У банках США значення коливаються від 1,71 метричної тонни у Wells Fargo [32] до 16,91 метричної тонни у Morgan Stanley [30]. У європейських банках відповідний діапазон становить 2,96–14,14 метричної тонни, що характерно, зокрема, для Commerzbank [20] та HSBC [24]. В українських банках масштаби скорочення викидів є суттєво нижчими – від 0,54 до 4,91 метричної тонни, що зафіксовано відповідно у Банк Альянс [20] та Укргазбанк [9].

Аналіз інвестицій у відновлювані джерела енергії демонструє істотний розрив між міжнародними та українськими банками. У США максимальні обсяги інвестицій сягають 17,30 млрд дол. США у JPMorgan Chase [26], тоді як у європейських банках – до 10,30 млрд дол. США у Bank of Montreal [14]. В українських банках цей показник залишається мінімальним і коливається від 0,024 млрд дол. США у Банк Альянс [20] до 0,319 млрд дол. США у Укргазбанк [9], що відображає обмежений доступ до довгострокового капіталу.

Соціальна складова ESG також характеризується значною варіативністю. У банках США обсяги соціальних інвестицій коливаються від 1,83 млрд дол. США у JPMorgan Chase до 17,36 млрд дол. США у Wells Fargo [34], тоді як у європейських банках – від 2,95 до 16,10 млрд дол. США. В українських банках соціальні інвестиції є значно нижчими за масштабами – від 0,046 млрд дол. США у Банк Альянс [20] до 0,365 млрд дол. США у ПриватБанк [7], проте мають критичне значення для підтримки економічної та соціальної стійкості.

Управлінська складова ESG демонструє іншу конфігурацію міжрегіональних відмінностей. Частка жінок у радах директорів у банках США варіюється від 1,84 % у Bank of America [11] до 17,74 % у Morgan Stanley [30], тоді як у європейських банках показник є більш стабільним (2,82–15,28 %). В українських банках діапазон становить 6,6–17,6 %, що свідчить про активізацію гендерних практик у 2023–2024 роках. Рівень відповідності міжнародним стандартам звітності є найвищим саме в українських банках – до 33,4 % у Укргазбанк [9], що пояснюється посиленням регуляторних вимог та адаптацією до європейських стандартів прозорості.

Для кількісної оцінки взаємозв'язку між показниками стратегії сталого розвитку банків та результатами їх фінансової діяльності у дослідженні застосовано кореляційний аналіз. З метою забезпечення порівнянності ESG-

індикаторів, що мають різну розмірність та масштаб, усі показники попередньо було нормалізовано із використанням методу стандартизації (z-score).

Нормалізація здійснювалася за формулою:

$$Z = \frac{X - \mu}{\sigma},$$

де

X – фактичне значення показника;

μ – середнє значення показника у вибірці;

σ – стандартне відхилення показника.

Після нормалізації було розраховано коефіцієнти кореляції Пірсона між ESG-індикаторами та ключовими фінансовими характеристиками банків за поквартальними даними за період I кварталу 2020 року – III кварталу 2024 року. Статистичну значущість оцінювали за p-value.

З метою оцінювання впливу ESG-факторів як незалежних змінних на фінансові результати банків як залежні змінні було застосовано лінійні регресійні моделі, що дозволило поглибити аналіз взаємозв'язків між рівнем впровадження ESG-практик та фінансовою стійкістю банків.

Таблиця 3

Результати розрахунку кореляції між чистим прибутком банків та ESG-індикаторами

ESG-індикатор	r	p-value
Частка зелених кредитів у кредитному портфелі, %	0,69	0,0016
Скорочення викидів CO ₂	0,18	0,44
Інвестиції у ВДЕ	0,62	0,0041
Соціальні інвестиції	0,49	0,028
Скорочення викидів CO ₂ , метричні тонни	0,57	0,0098
Створені робочі місця	0,41	0,072
Гендерна рівність	-0,15	0,51
Відповідність стандартам звітності	0,66	0,0023

Джерело: власна розробка автора на основі звітності банків за 2020-2024 рр.

Кореляційний аналіз показав, що найбільш сильний і статистично значущий позитивний зв'язок із чистим прибутком має частка зелених кредитів у кредитному портфелі ($r = 0,69$; $p = 0,0016$). У міжнародній вибірці ця залежність найбільш чітко простежується у JPMorgan Chase [26], Bank of America [11], Citigroup [17] та Wells Fargo [34], де зростання зеленого кредитування у 2020–2024 рр. супроводжувалося стійким зростанням прибутковості. В українській групі аналогічна тенденція характерна для Укргазбанку [9] та Ощадбанку [5].

Статистично значущий позитивний зв'язок також зафіксовано для відповідності міжнародним стандартам звітності ($r = 0,66$; $p = 0,0023$) та кредитування МСП ($r = 0,57$; $p = 0,0098$), що особливо проявляється у HSBC [24], Deutsche Bank [21], а серед українських банків – у ПУМБ [8], ПриватБанку та Кредобанку. Водночас показники скорочення викидів CO₂ та гендерної рівності не мають статистично значущого впливу на прибутковість у короткостроковому періоді.

Таблиця 4

Кореляція між рівнем кредитного ризику та ESG-індикаторами

ESG-індикатор	r	p-value
Частка зелених кредитів у кредитному портфелі, %	–0,52	0,015
Скорочення викидів CO ₂	–0,09	0,69
Інвестиції у ВДЕ	–0,48	0,031
Соціальні інвестиції	–0,34	0,13
Скорочення викидів CO ₂ , метричні тонни	–0,59	0,006
Створені робочі місця	–0,28	0,22
Гендерна рівність	–0,11	0,63
Відповідність стандартам звітності	–0,64	0,0034

Джерело: власна розробка автора на основі звітності банків за 2020–2024 рр.

Найбільш виражений зворотний зв'язок із рівнем кредитного ризику встановлено для відповідності міжнародним стандартам звітності ($r = -0,64$; $p = 0,0034$) та кредитування МСП ($r = -0,59$; $p = 0,006$). У міжнародній вибірці цей ефект найбільш характерний для HSBC [24], JPMorgan Chase [26] та Bank

of America [11], тоді як в українських банках – для Ощадбанку [5], Укрексімбанку [1] та ПУМБ [8] у 2022–2023 рр.

Додатково статистично значущими є зворотні кореляції для частки зелених кредитів та інвестицій у ВДЕ, що особливо виражено у Deutsche Bank [21], Commerzbank [19] та Укргазбанку [9]. Інші ESG-індикатори демонструють слабкий або статистично незначущий зв'язок із рівнем NPL.

Таблиця 5

Кореляційна залежність між рейтингом довгострокової стабільності та ESG-індикаторами

ESG-індикатор	r	p-value
Частка зелених кредитів у кредитному портфелі, %	0,55	0,012
Скорочення викидів CO ₂	0,21	0,37
Інвестиції у ВДЕ	0,58	0,008
Соціальні інвестиції	0,61	0,0049
Скорочення викидів CO ₂ , метричні тонни	0,46	0,041
Створені робочі місця	0,43	0,058
Гендерна рівність	0,19	0,41
Відповідність стандартам звітності	0,73	0,0006

Джерело: власна розробка автора на основі звітності банків за 2020–2024 рр.

Найсильніший позитивний зв'язок із рейтингами довгострокової стабільності має відповідність міжнародним стандартам звітності ($r = 0,73$; $p = 0,0006$), що підтверджує ключову роль управлінської складової ESG. Ця залежність найбільш чітко простежується у HSBC [14], Deutsche Bank [21], Bank of Montreal [13], а серед українських банків – у Ощадбанку [5] та ПриватБанку [7].

Статистично значущий позитивний вплив також мають соціальні інвестиції та інвестиції у ВДЕ, що характерно як для міжнародних банків (JPMorgan Chase [26], Wells Fargo [34]), так і для Укргазбанку [9].

Таблиця 6

Кореляція між волатильністю акцій та ESG-індикаторами

ESG-індикатор	r	p-value
Частка зелених кредитів у кредитному портфелі, %	–0,44	0,049

Скорочення викидів CO ₂	-0,12	0,60
Інвестиції у ВДЕ	-0,39	0,081
Соціальні інвестиції	-0,47	0,036
Скорочення викидів CO ₂ , метричні тонни	-0,42	0,054
Створені робочі місця	-0,31	0,18
Гендерна рівність	-0,09	0,71
Відповідність стандартам звітності	-0,58	0,009

Джерело: власна розробка автора на основі звітності банків за 2020-2024 рр.

Результати аналізу свідчать, що банки з вищим рівнем ESG-зрілості характеризуються нижчою волатильністю акцій. Найбільш стабілізуючий ефект має відповідність міжнародним стандартам звітності ($r = -0,58$; $p = 0,009$), що чітко простежується у JPMorgan Chase [26], Bank of Montreal [13] та HSBC [24].

Зворотний статистично значущий зв'язок також встановлено для соціальних інвестицій та частки зелених кредитів, що свідчить про зниження ринкової нестабільності у банках із системною ESG-стратегією.

Таблиця 7

Кореляція між вартістю капіталу та ESG-індикаторами

ESG-індикатор	r	p-value
Частка зелених кредитів у кредитному портфелі, %	-0,51	0,017
Скорочення викидів CO ₂	-0,14	0,54
Інвестиції у ВДЕ	-0,46	0,038
Соціальні інвестиції	-0,49	0,028
Скорочення викидів CO ₂ , метричні тонни	-0,41	0,066
Створені робочі місця	-0,33	0,15
Гендерна рівність	-0,07	0,76
Відповідність стандартам звітності	-0,67	0,0021

Джерело: власна розробка автора на основі звітності банків за 2020-2024 рр.

Найсильніший вплив на зниження вартості капіталу має відповідність міжнародним стандартам звітності ($r = -0,67$; $p = 0,0021$). Ця закономірність найбільш чітко проявляється у HSBC [24], Deutsche Bank [21], JPMorgan Chase [26], а серед українських банків – у Ощадбанку [5] та Укргазбанку [9].

Статистично значущі зворотні кореляції також зафіксовано для частки зелених кредитів, соціальних інвестицій та інвестицій у ВДЕ, що підтверджує зниження вартості залучення капіталу у банках із вищим рівнем інтеграції ESG-практик.

Отримані результати кореляційного аналізу підтверджують, що якість нефінансової звітності банків формується під впливом сукупності екологічних, соціальних та управлінських детермінант, проте їхній внесок є нерівномірним як за напрямом, так і за силою впливу. Найбільш системоутворюючими виявилися управлінські та екологічні індикатори, зокрема рівень відповідності міжнародним стандартам звітності та частка зелених кредитів у кредитному портфелі, які демонструють стійкі й статистично значущі зв'язки з прибутковістю, фінансовою стабільністю, кредитним ризиком, волатильністю та вартістю капіталу банківських установ.

Емпіричні результати свідчать, що нефінансова звітність перестає виконувати виключно репутаційну або інформаційну функцію та трансформується у важливий елемент фінансової архітектури банку. Банки з вищим рівнем прозорості, формалізованими ESG-стратегіями та інтеграцією нефінансових показників у систему управління ризиками демонструють вищу адаптивність до кризових шоків і більш стабільну фінансову динаміку. Це особливо чітко простежується у міжнародних банках, де якість нефінансової звітності є інституціоналізованою складовою бізнес-моделі.

Для українських банків характерною є асиметрична роль нефінансових чинників: у кризовий період 2022 року соціальна складова ESG виконувала переважно компенсаторну функцію, що супроводжувалося короткостроковим погіршенням фінансових результатів, тоді як у 2023–2024 роках управлінські та екологічні індикатори почали відігравати стабілізуючу роль. Це свідчить про поступовий перехід від реактивного використання нефінансових практик до їх стратегічної інтеграції.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дозволило ідентифікувати ключові детермінанти якості нефінансової звітності банків у 2020–2024 роках та оцінити ступінь їх прояву у міжнародній і українській банківських вибірках. Отримані результати свідчать, що якість нефінансової звітності формується не рівнем окремих ESG-ініціатив, а ступенем їх інституціоналізації в системі корпоративного управління, стратегічного планування та внутрішнього контролю.

Найбільш значущим детермінантом якості нефінансової звітності виявилася управлінська складова, зокрема рівень відповідності міжнародним стандартам розкриття інформації. У банках з формалізованими процедурами нефінансового звітування – таких як HSBC, Deutsche Bank, JPMorgan Chase, Bank of Montreal – нефінансова звітність має системний характер, є регулярною, кількісно верифікованою та інтегрованою у процеси ризик-менеджменту. Аналогічні риси, хоча й у менш зрілій формі, простежуються у Ощадбанк, ПриватБанк та Укргазбанк, що дозволяє розглядати їх як лідерів нефінансового розкриття серед українських банків.

Екологічні індикатори, зокрема частка зелених кредитів та інвестиції у відновлювану енергетику, виступають вторинними детермінантами якості нефінансової звітності, оскільки набувають аналітичної значущості лише за наявності чітких методик обліку та публічного розкриття. У банках, де екологічні показники формалізовані у звітності (зокрема Bank of America, Citigroup, Wells Fargo), нефінансова звітність характеризується вищим рівнем порівнянності та прозорості порівняно з установами, де екологічні ініціативи мають фрагментарний характер.

Соціальна складова нефінансової звітності проявляє контекстну залежність якості. Для українських банків у 2022 році соціальні показники у звітності ПУМБ, Сенс Банк, Укрексімбанк виконували переважно компенсаторну функцію та часто мали описовий характер, що знижувало

аналітичну якість нефінансових звітів. Водночас у 2023–2024 роках перехід до кількісного розкриття соціальних показників у ПриватБанк та Кредобанк сприяв підвищенню структурованості та порівнянності нефінансової звітності.

Порівняльний аналіз засвідчив, що для міжнародних банків якість нефінансової звітності є результатом довгострокової регуляторної та інституційної еволюції, тоді як для українських банків вона формується в умовах кризових обмежень і має виражений адаптивний характер. Найвищу якість нефінансової звітності демонструють банки, у яких ESG-показники інтегровані у систему управління, а не подаються як окремий інформаційний блок.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою інтегрального індексу якості нефінансової звітності банків, аналізом лагового впливу управлінських рішень на структуру ESG-розкриття, а також оцінюванням впливу гармонізації українських стандартів нефінансової звітності з європейськими вимогами на післявоєнному етапі розвитку банківського сектору.

Подальші дослідження доцільно зосередити на поглибленому аналізі внутрішніх і зовнішніх детермінант якості нефінансової звітності банків, зокрема ролі корпоративного управління, рівня регуляторного тиску, структури власності та стратегічних пріоритетів розвитку. Окрему увагу варто приділити динаміці змін якості нефінансового розкриття в українських банках у кризових умовах 2022–2024 років та її зіставленню з практиками міжнародних банків, що дозволить виявити специфічні національні особливості формування ESG-звітності. Перспективним також є дослідження того, якою мірою підвищення якості нефінансової звітності трансформується у зниження інформаційної асиметрії, зміну ризикового профілю та підвищення довіри інвесторів і регуляторів до банківських установ.

Список використаних джерел

1. АТ «Укрексімбанк». Фінансова звітність : офіційний сайт. URL: <https://www.eximb.com/ua/bank/financial-information/financial-report/> (дата звернення: 17.11.2025).
2. Вовченко О. ESG-стратегія як основа управління ризиками сталого розвитку в банках. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2458> (дата звернення: 08.11.2025).
3. Кльоба Л. Г., Кльоба В. Л., Кльоба Р. Л. Вплив ESG-ризиків на діяльність банків. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 5. С. 148–154. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/download/5889/5948/13211> (дата звернення: 09.11.2025).
4. Кошман А. Х. Інтеграція ESG-компонентів у банківську систему України. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 21. URL: <http://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/588> (дата звернення: 10.11.2025).
5. АТ «Ощадбанк». Фінансова звітність: офіційний сайт. URL: <https://www.oschadbank.ua/finansova-zvitnist> (дата звернення: 10.11.2025).
6. Правекс Банк. Рейтинги та фінансова звітність: офіційний сайт. URL: <https://www.pravex.com.ua/o-banke/pro-nas/rejtingi-ta-zvitnist> (дата звернення: 10.11.2025).
7. АТ КБ «ПриватБанк». Фінансова звітність: офіційний сайт. URL: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (дата звернення: 10.11.2025).
8. ПУМБ. Фінансові результати: офіційний сайт. URL: https://about.pumb.ua/finance/financial_results (дата звернення: 16.11.2025).
9. АТ «Укргазбанк». Проміжна фінансова звітність за МСФЗ: офіційний сайт. URL:

https://www.ukrgasbank.com/about/fin_results/promizzvit/msfzshot/ (дата звернення: 16.11.2025).

10. Alliance Bank. Financial statements: official website. URL: <https://alb.ua/uk/about/statements> (date of access: 16.11.2025).

11. Bank of America. Stock price history: Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/BAC/bank-of-america/stock-price-history> (date of access: 16.11.2025).

12. Bank of America Corporation. Official website. URL: <https://www.bankofamerica.com/> (date of access: 16.11.2025).

13. Bank of Montreal. Stock price history : Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/BMO/bank-of-montreal/stock-price-history> (date of access: 12.11.2025).

14. Bank of Montreal. Official website. URL: <https://www.bmo.com/> (date of access: 12.11.2025).

15. Capital One Financial Corporation. Stock price history: Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/COF/capital-one-financial/stock-price-history> (date of access: 12.11.2025).

16. Capital One. Credit cards, banking & loans: official website. URL: <https://www.capitalone.com/> (date of access: 07.11.2025).

17. Citigroup Inc. Stock price history: Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/C/citigroup/stock-price-history> (date of access: 09.11.2025).

18. Citigroup Inc. Official website. URL: <https://www.citi.com/> (date of access: 09.11.2025).

19. Commerzbank AG. Market capitalization: Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/CRZBY/commerzbank-ag/market-cap> (date of access: 09.11.2025).

20. Commerzbank AG. Official website. URL: <https://www.commerzbank.de/> (date of access: 14.11.2025).
21. Deutsche Bank AG. Stock price history: Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/DB/deutsche-bank-aktiengesellschaft/stock-price-history> (date of access: 14.11.2025).
22. Deutsche Bank AG. Official website. URL: <https://www.db.com/> (date of access: 13.11.2025).
23. Gonzalez-Ruiz J. D., Ospina Patiño C., Marín-Rodríguez N. J. The influence of environmental, social, and governance issues in the banking industry. *Administrative Sciences*. 2024. Vol. 14, no. 7. Art. 156. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/320970/1/admsci-14-00156.pdf> (date of access: 14.11.2025).
24. HSBC Holdings plc. Stock price history: Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/HSBC/hsbc/stock-price-history> (date of access: 13.11.2025).
25. HSBC Holdings plc. Official website. URL: <https://www.hsbc.com/> (date of access: 13.11.2025).
26. JPMorgan Chase & Co. Official website. URL: <https://www.jpmorganchase.com/> (date of access: 06.11.2025).
27. JPMorgan Chase & Co. Net income 2012–2025: Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/JPM/jpmorgan-chase/net-income> (date of access: 07.11.2025).
28. Кредобанк. Квартальна фінансова звітність: офіційний сайт. URL: <https://kredobank.com.ua/about/zvity-banku/kvartalna-zvitnist> (дата звернення: 13.11.2025).
29. Morgan Stanley. Stock price history: Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/MS/morgan-stanley/stock-price-history> (date of access: 13.11.2025).

30. Morgan Stanley. Official website. URL: <https://www.morganstanley.com/> (date of access: 09.11.2025).
31. OTP Bank Україна. Фінансова звітність : офіційний сайт. URL: <https://www.otpbank.com.ua/about/informations/annual-reports/> (дата звернення: 17.11.2025).
32. Sense Bank. Фінансова звітність : офіційний сайт. URL: <https://sensebank.ua/investorrelations> (дата звернення: 17.11.2025).
33. Shulha N., Omelenchuk V. ESG-risks of banks. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*. 2024. Vol. 133, no. 2. P. 101–119. URL: <https://journals.knute.edu.ua/foreign-trade/article/view/2062> (date of access: 12.11.2025).
34. Wells Fargo & Company. Stock price history: Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/WFC/wells-fargo/stock-price-history> (date of access: 17.11.2025).
35. Wells Fargo & Company. Official website. URL: <https://www.wellsfargo.com/> (date of access: 17.11.2025).